

JUHLA-

ASIASANA ²/₈₃

2.

ASIANSANA 2/83 10^{vsk.}

Että mitenkö
Asiansana on muka
uudistunut? No
hyvänen aika, pää-
kirjoitus on siir-
tynyt pois sisä-
kannesta ja saa-
nut oman logon.
Lisäksi pääkirjoi-
tussivulla on
MUUT LEHDET- ja/tai
NEITI TOIMITTAJA-pals-
ta. Eikö siinä jo
ole uudistusta 10
vuoden edestä?

Kirjastotieteen ja informatiikan
opiskelijoiden ainejärjestö UDK
ry:n äänenkannattaja

Toimituksen osoite:
Nekalantie 52 C 3
33800 Tampere 80

Vuosikerta 40 mk
Irtonumero 3 mk

Painopaikka: T:mi Tehokopiointi
Tampere 1983

ISSN 0356-0139

Toimitus:
Juha Hakala
Leena Horsma-aho
Auli Kaartinen
Ritva Kumpulainen
Riitta Kärki (vastaava)
Maarit Laskujärvi
Juha Piukkula
Elina Rauhala
Memu Viljakainen

SISÄLLYS

Hallituksen palsta.....	3
Pääkirjoitussivu.....	4
Mitä Visakorpi todella sanoi.....	5
Se on tiedettä nyt.....	8
Muistoja Helsingistä.....	13
Ole sinäkin tutor-ihminen.	16
Tamarin tarinoita II.....	18
Tasa-arvotango.....	26
Mietteitä "informatio- yhteiskunnasta.....	28
Koitoslakous.....	31

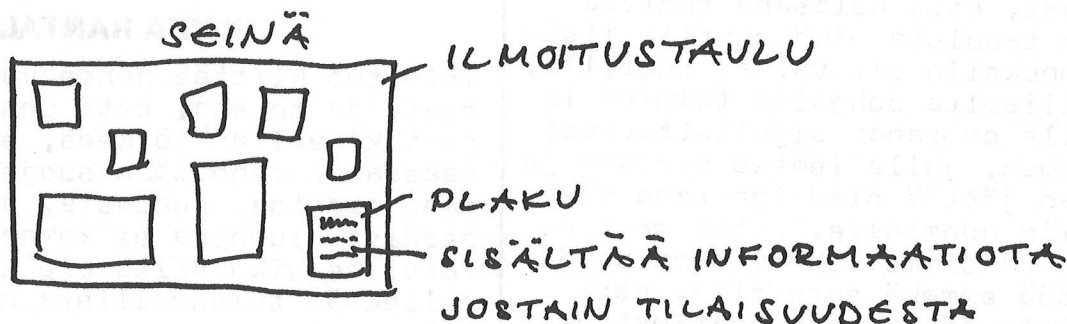
HALLITUKSEN PALSTA:

Tiedotusvastaava saatiin lopulta, monen vuoden metsästyksen jälkeen, ahdistettua nurkkaan ja lupautumaan tiedottamaan myös tälle palstalle.

Tiedotusvastaava kuulostaa hirveän hienolta - herää assosioita lehdistötilaisuuksista yms. - mutta käytännössä se on proosallista plakujen tekoa ilmoitustaululle UDK:n kaikista tilaisuuksista, pahvien ja tussien ostoa, ilmoitustaulun siivoamista yms. Ongelmana on lähinnä saada tilaisuuksista tietoa niin ajoissa, että ehtii ajoissa kiikuttaa plakun taululle eikä tule valituksia, että "tostakin sain tietää vasta päivän jälkeenpäin." Se on sitten taas ihan eri asia, jos ihmiset eivät käy katsomassa ilmoitustaulua, jossa se plaku on roikkunut jo kaksi viikkoa. Toinen ongelma on saada aikaiseksi niin iso, selkeä ja värikäs plaku, että se erottuisi muusta plakuviidakosta ensi silmäyksellä. Hallituksen pöytäkirjatkin löytyvät ilmoitustaululta muiden tilaisuuksien ohelle, mutta ne ovatkin sitten jo sihteerin heiniä.

sisarellisesti
tiedotusvastaajanne Auli

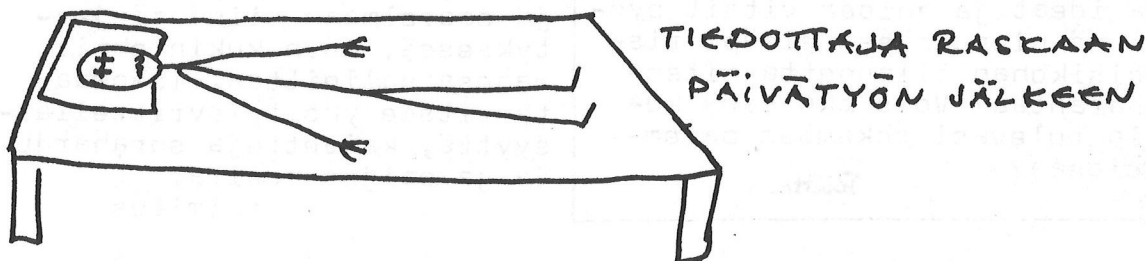
TIEDOTUSTIETEEN SYVIN OLEMUS:

PLAKUN SYVIN OLEMUS:

TIEDOTTAJAN SYVIN OLEMUS

ASIA- SANA

Päättön kirjoitus:

Viime numerossa Asiasana lupasi uudistua juhlavuoden kunniaksi. Vähiinhän se uudistuminen taisi jäädä, niin ulkomuodon kuin sisälönkin suhteen. Mutta tähän on olemassa luonnolliset selitykset (ainahan selityksiä löytyy).

Lehden ulkomuodon uudistaminen vaatii rahaa. Pelkästään se, että Asiasana olisi painettu A3-kokoisille arkeille, nidottu keskeltä ja saatu näin ihan oikean aikakauslehden näköiseksi ja mukavammaksi käsitellä, olisi kaksinkertaistanut painokustannukset. Kaikki kai tietävät, että Asiasana tuottaa nytkin tappiota eikä suuriin lisäkustannuksiin ole varaa. Suurilla, kaupalliselta pohjalta toimivilla lehdillä on rahaa sijoitettavaksi ulkoasuun, jolla lehteä myydään ja voidaan jättää sisällön taso vähemmälle huomiolle. Mutta me tietenkin vaadimme lehdeltämme hyvää sisältöä emmekä sure sitä, että ulkomuoto jää hiukan vaatimattomaksi?

Ainakin myyntilukujen pieni laskeminen antaa kuitenkin aihetta olettaa, etteivät ihmiset katso Asiasanan parantuneen edes sisällöllisesti, pikemminkin päinvastoin. Jos sisältö on käynyt vähemmän kiinnostavaksi ja heikotasoisemmaksi, niin mikähän voisi olla syynä? Mahtasiko selitys löytyä tutkimalla lehden toimittajaluetteloa parin viime vuoden ajalta? Olisiko toimitus mahdollisesti koostunut liian kauan samoista ihmisistä, joilta alkavat vähitellen loppua ideat ja joiden vitsit pyörivät yhä pienemmässä sisäpiirissä? Voisikohan tilannetta mitenkään parantaa? Voisitko sinä kuvitella tulevasi tekemään parempaa Asiasanaa?

Riitta

neiti toimittaja:

Yksityisomistusoikeus ja yritteliäisyys on turvattava tulevaisuudessakin!

Ounasjokilain säätämisyritys oli äärimmäisen vaarallinen sosialisimisyritys, jonka vain kokoomuksen toiminta esti. Punamultahallitus on valmis ottamaan yksilöltä ja yhteisöltä mitä vain — ilman korvausta. Yksilöitä maat ja mannut, tujkatkin pesästä. Lieksalta erämaa-alueet kansallispuistoksi, johon meillä ei ole varaa, jota me emme tarvitse.

- Kehitys vaatii sopeutumista ja muuntumista. On mukauduttava tekniikan aiheuttamiin muutoksiin!
- Yrittäjille tarjottava nykyistä laajempi työllistämismahdollisuus. Sosiaalimaksuja nuorten osalta alennettava!
- Koulutusta suunnattava tulevaisuuden tuottaville, vientiä lisääville aloille!
- Tarjotusta työpaikasta kieltäytymismahdollisuutta rajoitettava.

KODIN, USKONNON JA ISÄNMAAN PUOLESTA

ILKKA RANTALA

Toimitus kiittää puheenvuorosta ja toteaa, että onhan se toki vallan törkeää, että maassamme ryhdytään suojelemaan luontoa. Puhdasta, alkuperäistä luontoa ei kukaan tarvitse eikä siitä ole kenellekään taloudellista hyötyä.

Tekniikka on kipeä pulma tämän hetken maailmassa: ihmiset eivät vielä ole täysin tajunneet sitä, että ihminen on konetta varten, ei kone ihmistä varten. Mitäs me huomaanisuuudesta, parempi olisi, kun kaikki pantaisiin koneen käskettäväksi, eivät turhia ajattelisi eivätkä vaatisi mitään kansallispuistoja tai sosiaaliturvaa.

Suomen kansan tulee kunnioittaa herraa ja pystyttää oma koti joka niemeen, notkoon ja saarelmaan siinä järjestyksessä, kuin kukin ehtii maansa valloittaa. Isänmaa tarvitsee yksityisyritteliäisyyttä, kaivettuja soraharjuja ja paljon aseita.

toimitus

MITÄ VISAKORPI

5.

TODELLA SANOI (?)

Helmikuun alussa UDK:n hallitukselle saapui viesti, että rehtori Visakorpi haluaa saada elävän kontaktin opiskelijoihin. Täten meille ilmoitettiin, että meidän tulee olla rehtorin kansliassa tiistaina 8.2. klo 13.00. Vapaaehtoiset leijonanluolaan lähtijät kokoontuivat määrättyllä hetkellä yliopiston hallintosiipeen, jossa heidät otti vastaan rehtorin ruskea vasen käsi, joka ystävällisesti hymyillen kertoi olevansa suunnittelija Jussila. Pienen odottelun jälkeen sihteeri kävi ilmoittamassa, että rehtori suvaitsee ottaa UDK:n valtuuskunnan vastaan, ja niin Hakis, Elina, Maarit ja Riitta astuivat sydän pamppaillen (kerrankin hymyt hyytelöityneinä) sisään. Kädenpuristusten jälkeen meille osoitettiin istuimet tunnelmaltaan peräti isänmaallisen huoneen nahkasohvalta.

Aluksi rehtori kyseli, millainen ainejärjestö UDK on. Kerroimme UDK:n toiminnasta ja yritimme vakuuttaa hra Visakorven siitä, että keskitymme sekä huvittelu- että opiskelupuoleen. Rehtori muisteli Jussi Tuorman aktiivisuutta opintoasioissa ja kirjastojen puolustajana, ja tähän Hakis totesi olevansa Jussin oppipoika toisessa polvessa.

Visakorpi kertoi meille uusimpia koulutuspoliittisia uutisia. Hän nimittäin selvitti kirjastomerkonomien mahdollisuuksia suorittaa tutkinto

yliopistossa. Keskiasteen koulu-uudistus toi mukanaan määrärauksen, että yliopistoon otettavista opiskelijoista on tietyn määrän oltava saman alan opistotasaisen tutkinnon suorittaneita. Ongelmana on, että opistossa suoritetuista opinnoista tulisi antaa 20 opintoviikkoa hyvitystä yliopistossa. Kun esim. kirjastomerkonomit tulevat opiskelemaan kirjastotiedettä ja informatiikkaa, heidän aineopintonsa olisivat 20 opintoviikkoa suppeammat kuin muiden, ja näiden supistusten käytännön toteutus tuottaa varmasti hankaluuksia. Ei ole nimittäin mitään takeita siitä, että kirjastomerkonomit olisivat kauppaopistossa saaneet juuri tiettyä kirjastotieteen ja informatiikan kurssia vastaavaa opetusta.

Rehtori tuntui suhtautuvan hieman epäilevästi siihen, onko kirjastotiede tiedettä. Hän kysyi provokatorisesti, yritämmekö vain puolustaa tiedekuntapaikkaamme nimittämällä kirjastooppia kirjastotieteeksi. Ääni vapisten koetimme puolustautua selittämällä, että ammattiin suuntautuvana

JARMO VISAKORPI SINISESSÄ KEVÄTASUSSAAN

tieteenä kirjastotiede on välttämättä jossakin määrin käytännönläheistä, muttei se suinkaan estä kehittämästä tieteellistä teoriaa. Tässä yhteydessä pääsimme valittamaan myös sitä, että opetus on paikoin liiankin ammattirutiineihin painottunutta eikä ota tarpeeksi huomioon tulevia muutoksia. Mielestämme riittäisi se, että meille opetettaisiin yleisiä periaatteita ja otettaisiin vain joitakin esimerkkejä käytännöstä.

Kun olimme kehuneet hyviä suhteitamme laitoksemme opettajiin sekä sitä, että laitokselle on saatu kaksi uutta virkaa, rehtori Visakorpi kysyi, onko meillä vielä jotain sydämellämme. Lopultakin pääsimme puhumaan siitä, mistä olimme tulleet puhumaan rehtorille. Pian saimme kuitenkin kokea pettymyksen, sillä muistutus yliopiston kirjaston surkeasta tilasta ei näyttänyt rehtoria paljon hätkäyttävän.

Liukkaasti hän esitteli meille (suunnilleen) kuuden kohdan ohjelman kirjaston tilanteen parantamiseksi. Ohjelmaan kuului mm. Tampereen yliopiston kirjaston saaminen yhteiskuntatieteelliseksi keskuskirjastoksi (näin uskotaan saatavan lisää resursseja), automatisointi, tunti- ja ns. virastotyöstekijöiden käyttö

sekä mahdollisesti kirjamäärärahoista osan käyttö muihin toimintoihin. Kun kainosti huomautimme, että meitä haittaa lähinnä se, ettei kurssikirjasto ole juuri koskaan auki eikä sieltä voi varata kuukausilainoja, rehtori pyöräytti nenäänsä ja vaikutti melko tietämättömältä asiasta. "Hannele Soini taitaakin olla nyt sairaslomalla",

la", hän pohti ja totesi, että aukioloaikojen supistaminen on ollut välttämätöntä ja yksi keino vapauttaa henkilökunta muihin tarpeellisiin tehtäviin. Yksiselitteisin tieto, jonka rehtorilta saimme, oli hänen kirjastoa koskeva toteamuksensa: "Lisää virkoja ei saada."

RK & ML

LAITOSKOKOUS 13.4.

ENSIVUODEN TUTKINTOVAATIMUKSISTA KESKUSTELLAAN TAAS LAITOKSEN AULASSA KESKIVIIKKONA 13.4. KLO 12 TÄMÄ ON VIIMEINEN TILAISUUS VAIKUTTAA KO.VAATIMUKSIIN TÄLTÄ ERÄÄ. TULE!!!

Se on tiedettä nyt

Joku tuolla ylhäällä pitää meistä. Tai ainakin siltä vaikuttaa: kirjastotiede ja informatiikka saa ensi syksynä jo toisen apulaisprofessorin, jossa opetusala on erityisesti informatiikka, joskin myös kirjastotiede, kuten ensimmäisessä apulaisprofessorissa. Sehän, kuten muistetaan, myönnettiin laitokselleme vasta vajaa vuosi sitten; resurssilisäys on ollut mahtava. Toista yhtä suurta kasvukautta laitoksemme tuskin tulee kokemaan.

Samoin mahdollisuudet kehittää tutkintoa syventävien osalta ovat tällä hetkellä loistavat. Opettajavoimat ovat yhtäkkiä miltei kolminkertaistuneet, ilman että tehtävät olisivat vastaavasti kasvaneet, niinpä nyt voidaan paremmin kuin ennen huolehtia graduntekijöistä sekä syventyä syventävien sisällön kehittämiseen, johon nyt on ensi kertaa mahdollisuudet. Syventäviin opintoihin voidaan nyt kehittää luentoja, seminaareja yms. kirjatenttejä korvaavia tai niiden rinnalle kelpaavia suoritustapoja.

Laitoksen virkatilanteen kehitys tarjoaa siis nyt mahdollisuuden parantaa tutkinnon yhtä osaa. Valitettavasti virkarakenteen pysyminen samana taas aiheuttaa ongelmia toisaalla. "Historiallisista" syistä laitoksellamme on peräti neljä lehtorin virkaa, ja lehtorin virkaan kuuluu tietty määrä harjoitusopetusta. Suuren osan aineopinnoistamme on siis oltava harjoituksia, koska lehtorien opetusvelvollisuutta ei voi vähentää. Ainoa mahdollisuus on keventää harjoituksia puolittamalla: harjoitusryhmät pannaan kahtia, jolloin ryhmiä on puolet enemmän ja tunteja opiskelijaa kohti puolet vähemmän ja lehtorien opetusvelvollisuus säilyy samana. Tällä tavoin kyetään ehkä myös kehittämään harjoitusten sisältöä. Edempänä otan esille tiedonlähteiden harjoitusten kehittämisuunnitelman, joka ainakin paperilla vaikuttaa lupaavalta.

Ei myöskään sovi unohtaa rauhan, kehityksen ja kansojen välisen yhteistyön kysymyksiä, jotka vastikään on saatu mukaan tutkintoomme jo mainitun läpäisyperiaatteen mukaisesti. Kaarle Nordenstreng on vaatinut, että kulttuurityöntekijöiden koulutuksessa rauhan ja kehityksen ongelmat on tuotava esiin entistä paremmin. Hänen mukaansa nämä asiat on sisällytettävä kaikkien opetukseen, niistä ei saa tyytyä vain tekemään erillistä luentosarjaa, jota opiskelijoiden kaiken huipuksi olisi vaikea kytkeä muihin opintoihin.

Opiskelijana ja kansalaisena me haluamme paneutua niihin ongelmiin kokonaisvaltaisesti, mielessämme huoli maapallon kohtalosta, mutta tahdomme toteuttaa myös rauhan- ja kehitystyöhön liittyviä asioita omassa elämässämme konkreettisesti. Siksi niihin ongelmiin liittyvät seminaarit ja harjoitustyöt ovat tervetulleita, semminkin kun ne mielestäni sopivat kirjastotieteeseen ja informatiikkaan erinomaisesti. Miten me voimme auttaa ihmisiä rakentamaan tosiasioita vastaavan maailmankuvan, jollemme pysty edes itse siihen? Tätä ei ole tarpeen käsittää tietynvärisiksi arvoarvostelmaksi, antakaamme työssämme faktojen puhua puolestaan.

Mainittakoon vielä, että Helsingin yliopiston kehitysmaainstituutti on suunnitellut ottaa yhteyttä laitokseemme tiedustellakseen, ovatko kirjastotieteen ja informatiikan opiskelijat kiinnostuneita tekemään opinnäytteitä sen toimialaan liittyvistä "kirjastotieteellisistä" ongelmista, jotka instituutin tutkijat ilmeisesti kokevat polttaviksi. Halukkaat tiedustelkoot asiaa tarkemmin kehitysmaainstituutista.

Tänä keväänä uusitaan ilmeisesti monia Tampereen yliopiston koulutusohjelmia raskaalla kädellä. Syynä on valmistuvien opiskelijoiden määrän romahdusmainen lasku. Esim. sosiologian ja sosiaalipsykologian laitoksella valmistui viime vuonna kolme ihmistä. Tässä tilanteessa tutkintoja on pakko muuttaa sekä sisällön että rakenteen puolesta, kevyemmiksi ja aktivoivammiksi opiskelijoiden erilaiset lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet huomioon ottaviksi. Opetustilanteisiin pitää luoda paremmat edellytykset opiskelijoiden keskinäiselle vuorovaikutukselle ja dialogille opettajan kanssa. Näin menetellen voidaan tilannetta parantaa, mutta miten paljon,

sitä on mahdoton sanoa. Joka tapauksessa meillä muutokset ovat enemmän sisällöllisiä kuin rakenteellisia. Yliopistopedagogiikka saakoon osansa myöhemmin, kun myrskyisä sisällönkehittämävaihe on laantunut. Kieltämättä opiskelijat eivät ole subjekteja, mutta ei heistä liioin tule subjekteja käskemälä; epäilen, että opiskelijoiden aktivoimisen arvoituksen avaimet eivät edelleenkään ole löytyneet.

Professori luennoi: — Ennustan, että maailmanloppu tulee 50 miljoonan vuoden kuluttua.

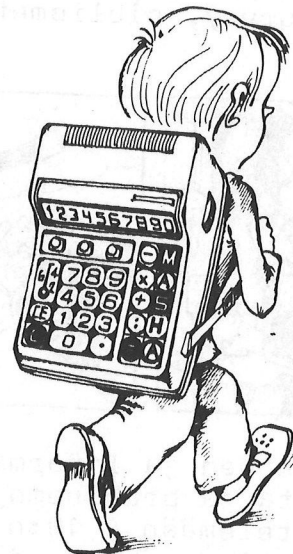
Ääni takapenkistä:

- Kuinka monen?
- 50 miljoonan vuoden.
- Luojan kiitos! Minä ihan kuulin, että sanoitte 15 miljoonan vuoden.

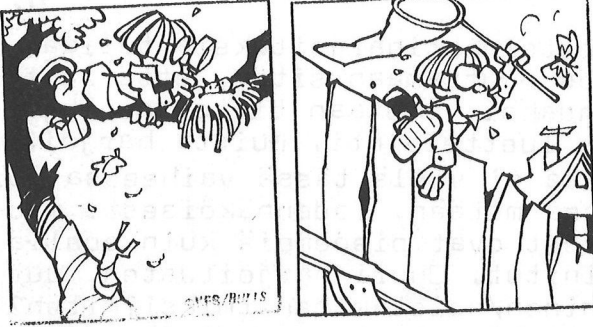
Uuden opetusohjelman ääriviivoja:

Tutkintoa joudutaan tänäkin keväänä kehittämään ilman riittävää palautetta ja muiden töiden ohessa. Tästä seuraa ensinnäkin kyvyttömyys perehtyä asioihin riittävän hyvin, ja toisaalta tietämättömyys siitä, mitä opiskelijat todella haluaisivat. Aivan varmaa on kuitenkin se, että harjoituksia ja harjoitustöitä on liikaa ja että niiden sisältö ei kaikin osin innosta. Tältä osin tiedonlähteiden kehittäminen on merkittävin parannus. Luennot tulevat pysymään suunnilleen ennallaan sisällöllisesti, mutta kaikki julkaisut tullaan siirtämään I-harjoituksiin ja II-harjoitus vapautetaan perehtymiselle jonkin tieteenalan tai tutkimuskohteen kirjallisuuteen. Yhdessä istumiseen käytetään vain 10 tuntia, lopun harjoituksiin varatun ajan opiskelijat perehtyvät yksin tai yhdessä ennalta tuntemattoman tieteellisen aihealueen tieteelliseen kirjallisuuteen. Näin ei harjoituksissa vain koluta läpi jo valmiiksi käsillä olevaa suppeaa aineistoa, vaan pyritään selvittämään mitä ja minkälaista kirjallisuutta kaiken kaikkiaan julkaistaan. Lopputuloksena on luultavasti realistisempi kokonaiskuva tieteellisestä julkaisuutoiminnasta kuin aikaisempien harjoitusten pohjalta.

Luettelointiharjoituksia tullaan myös muuttamaan siten, että lähtökohdaksi otetaan tietokonepohjainen luettelointi. Muista harjoituksista ei vielä tässä vaiheessa voi sanoa mitään. Todennäköisesti muutokset ovat pienempiä kuin edellä mainitut. Juuri harjoitusten muuttaminen/poistaminen (miksi?miten?) tuntuukin olevan jo mainituista historiallisista syistä, lehtorien työtaakasta ja yhteisestä näköalattomuudesta johtuen vaikeimpia ongelmia tutkinnon kehittämiseksi. Kun lähtökohta on harjoitusten välttämättömyys, ei vallitsevasta tilanteesta pysty hevin irrottautumaan eikä sen "yli" ole helppo nähdä.

Metodiopetuksen lisääminen on nähty keinoksi auttaa opiskelijaa tekemään itsenäistä tutkimustyötä ja hakemaan taitavammin tietoa tarvitseville. Kyseisiä tietoja tarvitaan, kun toimitaan informaatioyhteiskunnan kehittämisen puolesta (ja kun tehdään gradua). Sitä, miten paljon lisääntyvä metodiopetus parantaa nykyistä tilannetta (yli 100 graduntekijää jonossa), on mahdoton sanoa etukäteen. Nyt on luovuttu yrityksistä löytää kirjastotieteen ja informatiikan ydin suoraan, ja on lähdetty hakemaan uusia näköaloja yhteiskuntatieteellis-filosofisemman lähestymistavan avulla.

professori vetäisi yhden informaatiikan proseminaariryhmän sekä S 3:n sijoitettavan "informatiikan" luennon. Luennon sisältö on opettajakunnan taholta haluttu jättää apulaisprofessorin itsensä päätettäväksi, mutta jonkinlainen yleisbahmotelma ei olisi pahitteeksi. Kun vain tietäisi, mistä ihmiset ovat todella kiinnostuneet ja mitkä tiedot olisivat todella tarpeen...

Syventäviin aiotaan sijoittaa 3 uutta metodiopin luentoa ja A 16 ja S 2 kirjatentit uusitaan metodologia-aineistoa sisältäviksi, jolloin ristiriita luennon ja kirjatentin välillä poistuu. A 16-luento muutetaan yleisemmin kirjastotieteellistä tutkimusta käsitteleväksi, jolloin S 2:n syventävä metodiluento ei ole häiritsevästi päällekkäinen sen kanssa. Muissa uusissa metodiluennoissa käsitellään jotakin tiettyä metodologiaa (survey, bibliometriikka jne.).

Siinä olivatkin tulevat muutokset pääpiirteissään olivatkin (lukuunottamatta kirjastoautomaatio-luontojen kehittämissuunnitelmia, joista lisää ensi kerralla). Tutkinnon raskaus tullaan mahdollisuuksien mukaan pitämään ennallaan, joten poistoja on myös odotettavissa. Tutkinnon lopullinen sisältö tullaan päättämään 13.4 klo 12 laitoksen aulassa pidettävässä laitospöytätyössä. Tervetuloa kaikki mukaan kuuntelemaan ja osallistumaan!

Kirjastotieteen ja informatiikan omia aiheita ja probleemoja tullaan käsittelemään A 10:n sijoitettavalla tiedon haku- ja tallennusjärjestelmien suunnittelua, rakentamista ja käyttöä esittelevällä luennolla, jonka pitää uusi apulaisprofessori. Hän huolehtii myös em. aiheen syventävästä luennoista, joka olisi suunnitelmien mukaan vaihtoehtoinen A 16 kirjatentin kanssa. Lisäksi apulais-

Aamuyöllä (klo 7.00) 21.2. raahautui noin 17.5 urhokasta UDK-laista Tampereen keskustorille, lähtökseen kohti armasta pääkaupunkiamme, tarkemmin sanoen tutustumaan Kirjastopalveluun, Kirjastonhoitajaliittoon ja Elokuva-arkistoon.

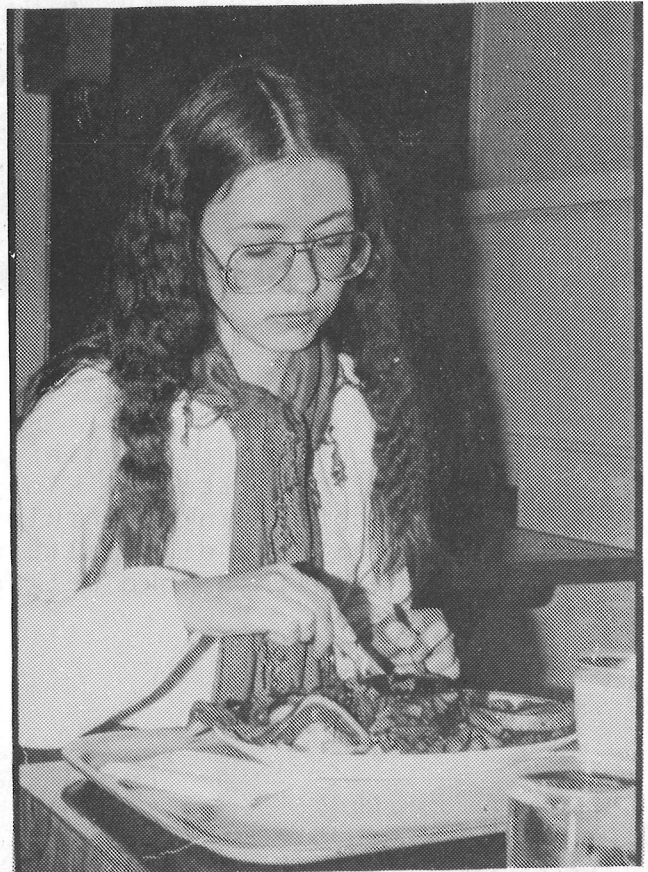
KIRJAVAINEN PUHUU

Kuunneltuamme pari tuntia suomalaiskansallisia huippuiskelmiä bussin radiosta olimme ikinonnellisia saavuttuamme Lauttasaareen Kirjastopalvelun toimitiloihin.. Mukanamme saapunut Erkki Poutanen ja toimitusjohtaja Kirjavainen pitivät meistä hyvää huolta alusta alkaen, ja ensimmäiseksi toimitusjohtaja kertoi meille Kirjastopalvelun toiminnasta. Perusteellisen ja mielenkiintoisen selviytyksen jälkeen seurasi riutuneiden opiskelijaurakkojen elämässä ennenkokematon kulinariainen nautinto: Hawaijinleike (jos korruptio on on tällaista, olemme valmiit jatkamaan samalla

ANNA-MAIJA

linjalla). Aterian jälkeen kuljeskelimme eri osastoilla, seuraten mm. luettelointityöryhmän aherrusta.

AULI SYÖ HAWAIJINLEIKETTÄ

Kirjastopalvelusta lähdeTTYämme poikkesimme mielijohdeesta ja ajan runsaudesta maankuulussa Lepakossa. Jonkin aikaa töllistelyämme ja aikaansaapaa ilmapiiriä ihailtuamme jatkoimme matkaa Kirjastonhoitajaliittoon. Kirjastonhoitajaliitossa kuuntelimme pääsihteerin Anna-Maija Hintikan ja järjestösihteerin Kari J. Kettulan jutustelua, joimme kahvia ja vaihdoimme mielipiteitä. Tunnelma oli lämmin, ja kaikilla oli kovin mukavaa. Suurimpana kiinnostuksen kohteena oli luonnollisesti alan heikko palkkaus, mutta myös automaatiosta ja kirjastonhoitajien osin

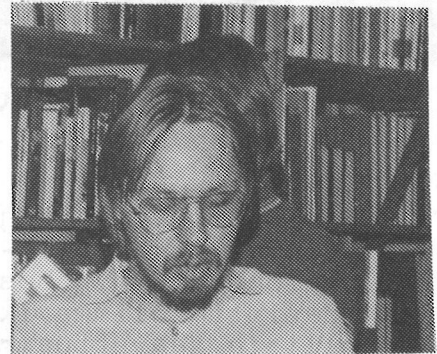
luutuneista asenteista puhuttiin. Sitten olikin jo aika lähteä Elokuva-arkistoon. Reipasta urheilumieltä osoittaen kävelimme koko matkan.

PEKKA

IRMELI

JOHNNY

Elokuva-arkistossa meille kerrottiin aluksi arkiston toiminnasta yleensä, sitten kirjastonhoitaja Irmeli Aro selvitti lähinnä omaa työtään ja lopuksi kiertelimme ympäriinsä entisen kirjastotieteilijän Juhani Laikkojan johdatuksella.

Palkkauskyseymys puhuttaa

TUNNELMAA
LINJA-
AUTOSSA

Tästä mielenkiintoisesta paikasta poistuttuamme olikin jo jo vapaan ohjelman vuoro. Osa lähti tuttavien tapaamaan, osa antikvariaatteihin, osa Kirjakahtilaan, sieltä Vanhalle,... Hieman ennen kymmentä illalla saavuimme kaikki lopulta Tampereelle, lopen uupuneina ja lopen tyytyväisinä antoisaan Helsingin matkaan. Paljon oli nähty, paljon opittu ja paljon vielä oppimatta.

Leena
ja
Ritva

Ole sinäkin tutorihminen: tutorpiirissä olet king

-tämä on mainos -
(tai sitten ei)

UDK:n ilmoitustaululla käynyt on varmaan huomannut siellä plakun: wanted tutoreita. Siinä on myös nimilista, johon toivottavasti on jo ilmestynyt nimiä.

Mutta mistä siinä tutoroinnissa oikein on kysymys? Jokainen ehkä muistaa omien opintojensa alun, jolloin kaikki oli uutta ja vaikeaa ja tutor auttoi pehmeämpään laskuun yliopistomaailmaan. Mutta että itse rupeaisi tutoriksi? Siinähän vaaditaan takuulla epäinhimillisiä taitoja; pitää tietää ja osata kaikki, kertoa tieteen syvimmästä olemuksesta, olla psykologisia taitoja omaava pienryhmäohjaaja yms.

Eipäs vaaditakaan. Jokainen tutor saa ja pitääkin vetää ryhmäänsä juuri oman persoonallisuutensa ja kokemuspiirinsä perusteella. Ja sitäpaitsi yhtä ryhmää vetää kaksi tutortia, eikä tarvitse yrittää selviytyä yksin.

Tutorin ei suinkaan tarvitse tietää vastausta kaikkeen, vaan riittää, jos pystyy opastamaan tutorlapsensa esim. oikean opettajan puheille tai yliopiston neuvontaan. Ja muiltakin tuto-reilta voi aina kysyä neuvoa.

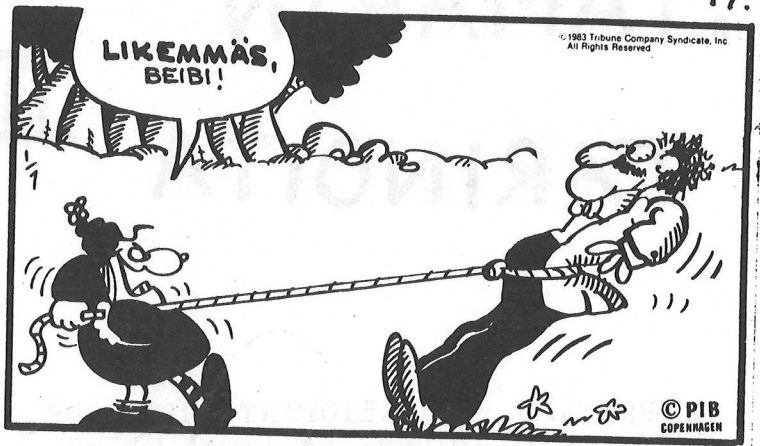
Mitä kaikkea tutorin oikein tulee tehdä? Kaikkein ensimmäinen ja tärkein tehtävä on tutustuminen: tutor-kaveriinsa, tutorlapsiinsa ja tutorlapset toisiinsa. Sitten on kerrottava asiat, jotka ovat tärkeitä juuri opintojen alussa: kielikokeeseen ilmoittautuminen, ilmoitustaulujen sijainti, k&i-laitokseen tutustuminen, lukujärjestyksen teko, alennukset ruokailussa, asunto-ongelmat yms. Siinä vaiheessa uusi opiskelija ei välttämättä osaa vielä kysyä kaikkea tärkeää, joten ei riitä, jos vain odottaa kysymyksiä. Kaikenlainen vapaa-ajanvietto nyttikesteistä yotalolle menoon kuuluu myös perinteisesti tutorryhmän ohjelmaan.

TÄNÄ VUONNA AION
LAKATA JAHTAA-
MASTA TUTOREITA

ANNAN HEIDÄN
TULLA MINUN
LUOKSENI!

Miten tutoriksi sitten tullaan? Tutorointia ei suinkaan tarvitse aloittaa ihan vihreänä, vaan siihen saa koulutusta, jota yliopisto ja ylioppilaskunta järjestävät tämän kevään aikana: yleinen, kaikille tarkoitettu koulutus

yliopiston käytävillä kulkevi uuden opiskelijan tie hänt'aitava tutor k&i-laitokselle vie niin outo on matka ei tieteellisyyttä näy vaan tutor apastaen vierellä käy

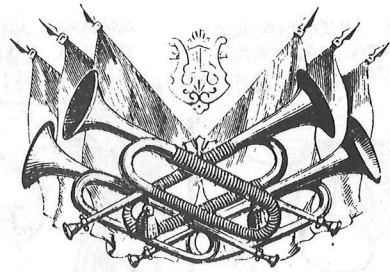
esim. aiheesta "mitä opiskelu on" sekä Totte Wadenin puheilla ainejärjestökohtainen parin tunnin palaveri pienryhmäohjauksesta. Lisäksi on UDK:n oma(t) tilaisuus (det), jossa pyritään konkretisoimaan saatu oppi. Syksyllä juuri ennen lukukauden alkua on kokoukset, jossa hiotaan vielä viimeisiä strategioita. Jokainen tutor saa yliopistolta ilmaisen tutorpaketin, jossa on kaikenlaisia oppaita, mm. tiedekuntaopas (jonka ostamiselta siis säästyy). UDK on myös jo usean vuoden ajan tehnyt uuden opiskelijan opasta, joka lähetetään heille etukäteen. Sitä uudistetaan ja saatetaan ajan tasalle vuosittain. Siinä on rautaisannos tietoa opiskelusta ja sen ongelmista ja tutorkin voi hyvin verestää siitä tietoaan.

Miksi kannattaa ryhtyä tutoriksi? Vastaus: se on hauskaa ja hyödyllistä ja kehittävä. Näin voin vilpittömästi vakuuttaa kahden tutorina oloni jälkeen. Siinä saa laajempaa perspektiiviä, kun joutuu muistelemaan omaa aloitustaan ja senhetkisiä valmiuksiaan. Tutorkoulutus ym. auttaa selkeyttämään kokonaiskuvaa siitä, mitä se opiskelu oikeastaan on. Opiskelurutiinissa tämä usein tahtoo unohtua tenttien ja harjoitusten alle. Ja tutoriksi ryhtyminen on paras tapa tutustua uusiin opiskelijoihin.

Eli rohkeasti vain laittamaan nimi listaan; varsinkin ekan vuoden opiskelijat tuoreine kokemuksinne: **AK**

18. TAMARIN TARINOITA

II

SIIRRYTÄÄN PROJEKTIOPINTOIHIN. USKOTKO, ETTÄ VOIMME ALOITTA A OPISKELUN PROJEKTIMUOTOISESTI VAI TARVITSENNEN OPPIAINEENSA PERUSTAN. USKON, ETTÄ OPISKELUN TAVOITE ON KYKY ANALYSOIDA IHMISTÄ JA YHTEISKUNTA A, KYKY HANKKIA ERÄÄNLAINEN TIETEELLINEN MIELENLAATU: ONKO PROJEKTIOPISKELU KEINO HANKKIA SELLAINEN? LOPUKSI, EIKÖ PROJEKTIOPISKELU TARJOA MELKO KAPEAN PERSPEKTIIVIN OPISKELIJOILLE?

Projektiopiskelu, kuten muutkin opiskelumuodot, voi olla monia asioita opiskelumuotojen organisoinnista, opintojen tavoitteista ja kehysorganisaatiosta riippuen. Kysymyksesi koski suhdetta oppiaineeseen. Projektiopinnot voi organisoida siten, että antaa ihmisten ensin tutustua oppiaineeseen sellaisena kuin se on tiettyssä paikassa tiettyinä aikoina, ja sanoa sitten opiskelijoille: nyt voitte mennä "ulos" tekemään projektin. Kysymys liittyy siis oppiaineeseen tai alueeseen, jolla ihmiset tulevat työskentelemään. Monentyyppisten projektiopintojen

yhteinen tavoite oli pyrkimys antaa opiskelijoiden tehdä jotakin käytännöllistä, antaa heidän nähdä vähän "todellista" maailmaa. Kyseessä on käytännön ja opintojen yhteenliittäminen. Senhän voi tehdä monella tavalla. Jos ihmisiä opetetaan ajattelemaan yhden oppiaineen "sisäällä", tapa jolla he lähestyvät projektejaan vääristyy kyseiselle tieteenlelle ominaisten metodien takia. Insinöörit ja arkkitehdit ovat jo kauan tehneet projekteja omalla tavallaan. Ensin he oppivat piirtämään, sitten tekemään monia muita asioita, ja näitä kaikkia he tarvitsevat oman alansa projekteissa. Nämä tutkimukset ovat siinä mielessä suppeita, että ne liittyvät vain yhteen tieteenleeseen sen mukaan, miten tuo tiede on organisoitu paikallisesti. Esimerkiksi arkkitehtuuri voi keskittyä tilan organisointiin monin eri tavoin esim. rajaamalla tarkastelun epäsäännöllisiin rakennuksiin tai tietynlaisten tai tiettyistä materiaaleista tehtyjen rakennusten sijoitteluun siten, että projekti voi

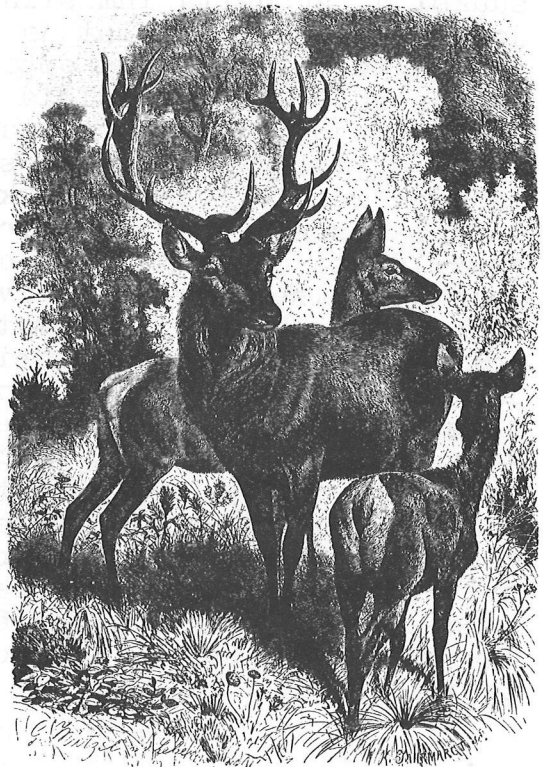
ratkaista ongelmat. Tai arkkitehtuuri voi keskittyä laajempaan perspektiiviin, siihen miten ihmiset elävät ja työskentelevät yhteiskunnassamme. Tällöin syntyisi erilainen projekti. Molemmat tutkimukset

toteutettaisiin projekteina, mutta toinen olisi enemmän tekniikkaan sitoutunut ja toisessa ongelmat ja dilemmat olisivat paljon suurempia, koska olisi määriteltävä ihmisten asumistarpeet. Tässäkin huomaisi eri teorioiden vaikutukset, koska asumisen voi määritellä monella tapaa; se voi sisältää perhe-elämän lisäksi kaupat, poliisin, kirjastot, penkit jne. Voidaan tehdä myös vaihtoehtoprojekteja, mutta silloin täytyy turvautua muiden oppiaineiden tietoihin. Lisäksi täytyisi tehdä itse tutkimusta. Tämä aiheuttaisi aivan erilaisia ongelmia, koska silloin täytyisi tutustua eri teorioihin, joista vain harvoja voisi ehkä hyödyntää työssä, jota yrität tehdä.

Projektiopinnot voivat olla hyvin kapea-alaisia, joko yhteen tieteenalaan liittyviä tai yhteen käyttäjän alueeseen kytkeytyviä. Tai sitten ne voivat olla laajempia, jolloin ne ovat myös paljon vaativampia.

19.
KYSYMYS ON SIIS PROJEKTIOPINTOJEN SISÄLLÖSTÄ? NÄITÄ PROJEKTEJA KUITENKIN TARVITAAN. EI RIITÄ, ETTÄ KÄY LUENNOILLA, LUKEE KIRJOJA JA OPETTELEE TIETEENALANSA NÄIN. AINAKIN YLIOPISTO-OPISKELU ON KAUKANA TODELLISESTA ELÄMÄSTÄ. PROJEKTIOPINNOT OVAT TAPA LÄHENTÄÄ TIEDETTÄ JA TOSIELÄMÄÄ TOISIINSA.

Niiden pitäisi olla, mutta tässä on myös vaaroja. Monet opiskelijamme halusivat mennä ulos todelliseen elämään. Mitä se tarkoittaa? Mitä on tosi elämä? Mitä on todellinen tosielämä? Sinun on reflektoitava myös yliopistoasi ja tulevaisuuden käytäntöäsi yhtä hyvin kuin opiskelukäytäntöäsi. "Meneminen ulos tosielämään" voi helposti olla spontaania samalla tapaa kuin toimintatutkimus; tehdään jotakin jonkun kanssa jonkun hyväksi. On tärkeää, että tällaisissa projekteissa nähdään kytkentä opintoihin, joihin opiskelijoita sitoo yhteiskunnassamme pyrkiminen tiettyyn oppiarvoon, tutkinnon rakenne jne. Jos haluat saada

hyvät arvosanat, joudut todennäköisesti taipumaan ajattelussasi konformismiin. Mehän opimme jo ensimmäiseltä luokalta lähtien, että on oikein tuottaa uudelleen se, minkä opettaja haluaa kuulla. Tätä ei projektiopintoihinkaan siirtymällä välttämättä välttetä, joten sinun on itse reflektoitava nykyisten opintojesi ja tulevan käytäntösi suhdetta, suhdetta kontrollinäkökohtiin sekä sosiaalisiin ja kulttuurisiin eroihin ja samankaltaisuuksiin, suhdetta ihmisiin, joiden kanssa opiskelet ja työskentelet, suhdetta oppiaineeseen. On monenlaisia kuoppia, joihin voi langeta, kuten tyytyminen ihmisten spontaanien ideologioiden pelkkään uusintamiseen, tai esim. meillä Roskildessa melko yleinen ongelma: ihmiset, jotka menivät "ulos tosielämään" luulivat omaavansa jonkinlaisen sopivan luokkatietoisuuden mittarin opiskeltuaan työläisten tietoisuutta ja tajuntaa. Tämä on toinen vaara, erityisesti jos ihmiset eivät pohdi omaa taustaansa, sitä miten he päätyivät toisten ihmisten tietoisuuden mittaajiksi. Itsereflektio on tarpeellista, myös opettajille.

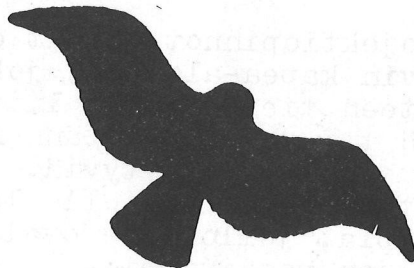
OPETTAJIEN ITSEREFLEKTIOTA VOIDAAN KYLLÄ EPÄILLÄ.

Itsereflektio on vaativa tapa opettaa. On vaativaa oppia kok ajan lisää opiskelijoiden kanssa, haastaa heidät. Tässä aukeaa myös mahdollisuuksia konfliktteihin, joista on oltava valmis maksamaan. Opettajan, joka on kasvanut kiinni auktoriteettiasemaan, on vaikea sanoa: "En tiedä, mutta otetaan yhdessä selvää."

OPETTAJAT EIVÄT KOE ITSEÄN OPISKELIJOIKSI. HE PITÄVÄT ITSEÄN JOINAKIN, JOILLA JO ON TIETO HALLUSSAAN JA JOTKA JAKAVAT TIETOA NIILLE, JOILLA SITÄ EI VIELÄ OLE. TAVALLAAN KUN HE OPETTAVAT, HE EIVÄT SAMALLA AKTIIVISESTI OPI.

He ovat lopettaneet oppimisen saatuaan luennon valmiiksi, koska heillä ei useinkaan ole tilaisuutta tulla opiskelijoiden haastamiksi ja myös siksi, että heillä on kontrolloijan rooli. Opettaja on sekä vapauttaja että kontrolloija.

MITÄ PIILEE SELLAISEN AJATTELUN TAKANA, ETTÄ OPISKELU ON PISTEIDEN KERAAMISTA, JOTKA OVAT PAPEREIDEN SAANNIN EHTO. TÄMÄ KÄSITYS PERUSTUU TARKKAAN KONTROLLIIN JA AUKTORITEETTIIN. MITKÄ OVAT TÄLLÄISEN AJATTELUN SEURAUKSET?

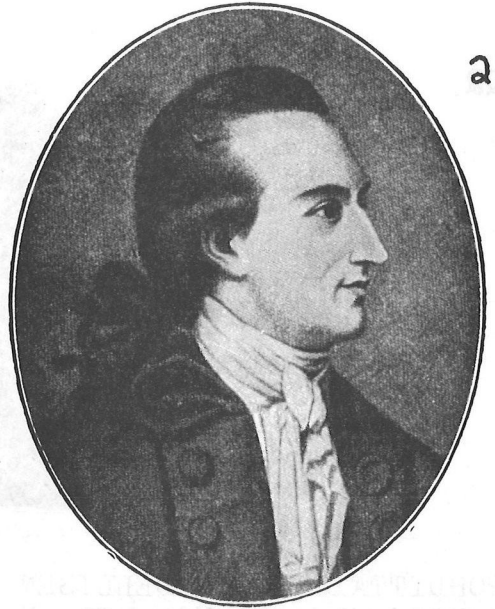
Koulutusjärjestelmässämme monet asiat on järjestetty niin, että ihmisten kontrollointi ja valikointi on tärkeä osa järjestelmää. Ei anneta vain tietoja ja mahdollisuutta hallita omaa elämäänsä, vaan ihmiset myös lajitellaan eri kategorioihin työmarkkinoita yms. varten. On siis tärkeää oppia arvioimaan omaa työtään. Monet ihmiset opetetaan koulussa näkemään itsensä hyvinä tai epäonnistujina tämän systeemin takia. Koulussa monet ihmiset oppivat hyväksymään sen, että he muka ovat tyhmiä, he oppivat olevansa tyhmiä.

ONKO YLIOPISTOSSA MAHDOLLISTA PÄÄSTÄ TÄLLAISESTA EROON? TARKKAAN KONTROLLIIN PERUSTUVA JÄRJESTELMÄ TAPPAA INNOVATIIVISEN AJATTELUN. SAAKO YLIOPISTO SEN SYNTYMÄÄN UUDELLEEN?

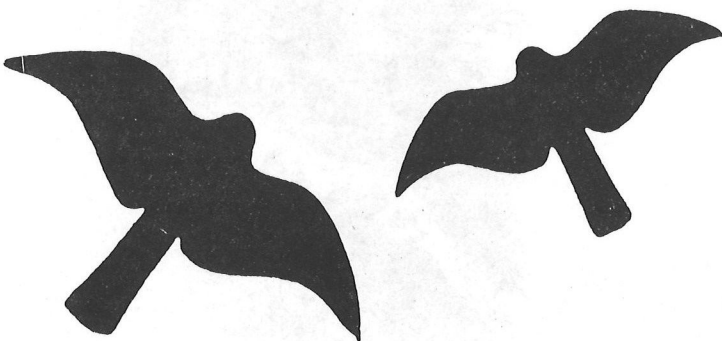
Kyllä. Vaikka tehtäisiin vain yksinkertaisia asioita, esim. muutettaisiin koearvostelu yksinkertaiseksi hyväksyty - hylätty - jaoksi, niin tällainenkin muutos - jota monet vastustavat - aiheuttaa suuria muutoksia.

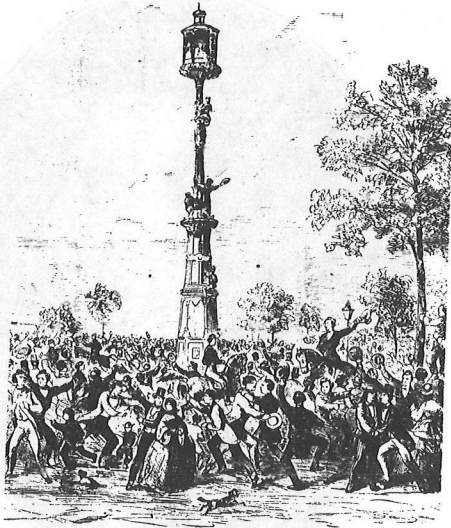
ENTÄ NE, JOILLA ON OLLUT HYVÄT ARVOSANAT? OPETTAJAT VÄITTÄVÄT, ETTÄ HEISTÄ TUNTUISI KUIN ISO PORKKANA OLISI OTETTU POIS.

En usko, että kokeet ovat tarpeellisia. Ihannetilanteessa opettajien velvollisuus on pitää huolta siitä, että opiskelijat oppivat jotakin. Ros-

kildessa todella vastustin myös eräässä valtion komiteassa muodollisten kokeiden pitämistä, koska se uskoakseni tuhoaa suuren osan oppimisprosessista. Tätä projektiopinnot eivät tee. Niissä voi luopua kokeista ja hyvien arvosanojen saamisesta. Opettajien ajattelun oppimisesta voi kehittyä itsenäiseen oppimiseen. Vanhassa systeemissä opiskelijat voivat kovastikin pelätä "sivuteille menemistä", oppimista erehdysten avulla, mutta virheistähän oppii paljon. Koejärjestelmässä virheiden tekoa alkaa pelätä, ja sen mikä on virhe, päättää vakiintunut systeemi, säännöt tai opettajat. Joten on hyvä tehdä valtava virhe, josta mahdollisesti oppii paljon, mikäli arviointisysteemi on hyvä. Formaalin arvostelun poisto on yksi askel, mutta luulen, että paljon parempi olisi hyvä arviointi: mitä teit, miksi teit niin, vertailu muiden tekemiin ratkaisuihin, miten päädyit tähän tilanteeseen, miten ja mitä opit erehdyksistäsi. Roskildessa käytimme paljon aikaa tällaiseen evaluointiin. Opiskelijat oppivat paljon erehdyksistään. Ne ovat loistavia asioita! Jos voit arvioida erehdystäsi muiden ihmisten kanssa, se ei ole enää pelkkä erehdys, suuri "floppi".

POHDITTAISIINKO EDELLISEN KYSY-
MYKSEN SIJASTA VAPAUTTA VALITA
KIINNOSTUKSENSA KOHTEET?

Siis vastustavatko projekti-
opinnot sitä, että saisi va-
paasti valita kiinnostuksen
kohteensa? Ei, luulen, että
monet projektit itse asiassa
syntyvät siitä, kun ihmiset va-
litsevat asioita, joista ovat
kiinnostuneet. Tämä valinta
voi olla sattumanvaraista, mikä
ei ole hyvä. Projektioopinnois-
sa olisi annettava kunnollisia
valinnan mahdollisuuksia. Mik-
si valitsit tämän? Miten se
liittyy siihen, mitä yhteis-
kunnassa tapahtuu? Miten se
liittyy opiskelukäytäntöösi,
siihen, mitä haluat oppia nyt
tai tehdä myöhemmin. Tarvi-
taan kytkentöjä laajemmalle
kuin vain yhteen opiskelijaan:
moniin opiskelijoihin. Opet-
tajan pitäisi olla eloisa sym-
paattinen opposentti,

ONKO PROJEKTIOPISKELU RISTIRII-
DASSA AKATEEMISEN VAPAUDEN TAI
AJATUKSEN VAPAAN LENNON KANSSA?

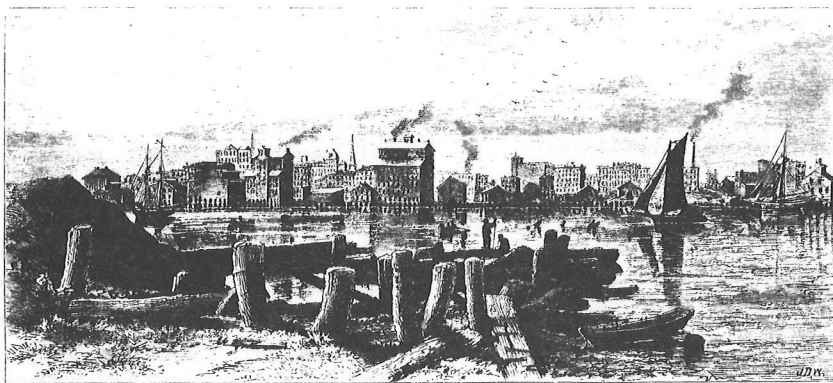
Minusta tämä on absurdi kysy-
mys. Akateeminen vapaus ei
ole ajatuksen vapaata lentoa.
Mitä on ajatuksen vapaa lento?
Jos haluat työskennellä tie-
teellisesti, sinun on tutkit-
tava vapaata ajatteluasi ja
asetettava sille rajoja. On
herätettävä itsessään uusia
tapoja tehdä jokin tuttu asia.
Tässä mielessä tieteellinen
ajattelu ei ole vapaata ajat-
telua.

joka avustaa opiskelijat pois häti-
köiden, eilisen päivän sanomalehden
mielenkiintoisen artikkelin tai ra-
diosta kuullun ohjelman pohjalta teh-
dyistä valinnoista, koska muutoin
opiskelija saa tietoonsa koko ajan
uusia aiheita, joita voisi olla miel-
lenkiintoista opiskella. Mutta sil-
loin: miksi ja miten haluat sen teh-
dä, mitkä ovat resurssit, onko aikaa
riittävästi, millaisia teorioita ha-
luat käyttää, mitä lukemasi kirjat
sanovat ongelmasta, johon haluat pe-
rehtyä.

SITTEEN KYSYMYS TIETEELLISISTÄ KIR-
JASTOISTA: EIKÖ NIISSÄ OLISI JÄR-
KEVÄMPÄÄ SATSATA VOIMAVAROJA O P I S-
KELIJOIDEN PALVELEMISEEN? OPIS-
KELU VAIKUTTAA SIIHEN, MITEN IH-
MISET TOIMIVAT AMMATISSAAN. SE
ON KEHITYSWAIHEENA TÄRKEÄ, SIL-
LÄ MINKÄ NUORENA OPPII, SEN VAN-
HANA TAITAA. TÄHÄN LIITTYY MYÖS
SE, ETTÄ KOWIN MONET EIVÄT JÄÄ
YLIOPISTOON OPISKELUNSA JÄLKEEN.

Ehdottomasti, ja niin myös tutki-
joiden kohdalla. Tarkoitan ta-
paa, jolla kirjastot on kytketty
tutkijoihin. Joissakin tieteis-
sä tutkijat voivat pakottaa kir-
jastonhoitajat tekemään mitä he
haluavat, mutta toisilla aloilla
joilla tutkijat eivät tiedä mi-
tä hakevat, kirjaston käyttö on
paljon sattumanvaraisempaa. He
eivät tiedä miten tietoa tila-
taan oman yliopiston ulkopuolel-
ta, omalta tai joltakin muulta
tieteenalalta. Monet tutkijat
ovat opiskelijoina oppineet
käyttään kirjastoja, ja niin heil-

lä on outoja käsityksiä siitä, mitä kirjastot oikein ovat. Jollei opiskelijoiden tulisi oppia käyttämään kirjastoja kunnolla, niin kenen sitten? Kirjastonkäyttötavan tulisi olla luonnollinen osa opintoja alusta lähtien. Tämä tarkoittaa sitä, että kirjaston tulisi kytkeytyä myös opiskelijoiden tarpeisiin. Kirjastojen ja tutkintovaatimusten välillä on hyvin tärkeä suhde. Jos vaatimukset sisältävät ainoastaan pakollisia kirjoja, kirjasto on pelkkä tavaratalo, joka palvelee tutkintovaatimusten suorittajia. Esim. Helsingin kurssikirjasto on pelkkä tavaratalo. Opettajat antavat tenttikirjojeja listat - usein jopa myöhässä - jotta voi ostaa niitä riittävän monta ja siinä kaikki.

OLEMME PYRKINEET VOIMAKKAASTI OSALLISTUMAAN TUTKINTOVAATIMUSTEN TEKON EVALUOIMALLA KURSSIKIRJOJA JA YRITTÄNEET HAKEA PAREMPIA VAIHTOEHTOJA. OLEMME EHDOTTANEET KIRJALISTOJEN KÄYTTÖN TÖÖN TÖÖN - LISTOILTA VOISI VALITA HALUAMANSI KIRJAT. MYÖS VAIHTOEHTOISET SUORITUSTAVAT, ESIM. ESSEET, OVAT KANNATETTAVIA.

Jos teillä on mahdollisuus muokata opinto-ohjelmaa, teidän on myös - tehäkseen sen hyvin - tiedettävä, miksi haluatte joitakin kirjoja ja miksi ette halua toisia. Tässä oppii valtavan paljon. Valintaprosessin täytyy olla jatkuva, koska muutoin seuraava opiskelijasukupolvi on jälleen tilanteessa, jossa heillä on amettujen kirjojen listat, joiden sisältöä ja logiikkaa he eivät tunne. Nämä ovat asioita, joita ei ole niinkään helppo ymmärtää. Esim. 70-luvun alussa Oslon yliopiston opiskelijat osallistuivat hyvin innokkaasti tutkintovaatimusten tekoon, etenkin sosiologiassa. He tiesivät, miksi halusivat tiettyjä asioita tutkintovaatimuksiin. Mutta tänään opiskelijat ovat suurelta osin vetäytyneet pois tällaisista puuhista. Useimmiten he lukevat vain pakolliset kirjat.

EIVÄTKÖ HE VÄLITÄ KOKO ASIASTA VAI LUULEVATKO HE OLEVANSA KYKE-

NEMÄTTÖMIÄ VAIKUTTAMAAN TUTKINTOVAATIMUKSIINSA? YKSI ESIMERKKI TAMPEREELTA TIETODUSOPIN LAITOKSELTA: SIELÄ NÄYTTÄÄ OLEVAN EDISTYKSELLISIÄ SEKÄ OPETTAJISSA ETTÄ OPISKELIJOISSA. KOKO 70-LUVUN AJAN HE OVAT ASETTANEET YHÄ KOVEMPIA VAATIMUKSIA OPINTO-OHJELMALLE. NYT NUORIMMAT OPISKELIJAT OVA OLLLEET MELKO HILJAA. HE OVAT LUULLEET OLEVANSA TYHMIÄ VANHOJEN OPISKELIJOIDEN PUHUESSA VIISAITA JA RYYPISKELLESSÄ KALJAA OPETTAJIEN KANSSA. NÄINKIN VOI KÄYDÄ.

Niin. Tämä on suuri ongelma.

AUKTORITEETTIENTEN MURSKAAMISEN TÄYTYY OLLA JATKUVA PROSESSI: PITÄÄ MYÖS MUISTAA, ETTÄ "OPISKELIJA-AKTIIVI" EI OLE AUKTORITEETTI, JA TÄMÄ PITÄÄ MYÖS OSOITTAA NIIN, ETTÄ SE TAJUTAAN.

Minä en usko opiskelijaliikkeen varauksettomaan siunauksellisuuteen, katsokaa vaikka Keski-Euroopan 1920-luvun loppua ja 1930-luvun alkua. Monet nuoret ja opiskelija-aktiivit olivat fasisisteja. Tämä kertoo myös jotain kouluista joita he kävivät ja yliopistoista joihin he menivät. Liberaaleja ja demokraattisia opettajia vastustettiin jne. Tämä kannattaa pitää aina mielessä, myös koska tämä pakottaa ajattelemaan pitemmälle kuin vain vaatimaan opiskelijoille lisää valtaa ja auktoriteettia. Demokraattinen käytäntö ei ole helppoa, sitä eisaavuteta määrämällä: nyt sinä olet demokraattinen, nyt sinä, nyt sinä.

LUULEN, ETTÄ NOIN KULTENKIN TAPAHTUU.

TERVETULOA YLIOPISTOON! OLKAA DEMOKRAATTISIA JA OSALLISTUKAA! KRIITTISYYDESTÄ ON TULLUT JONKINLAINEN KLISEE, KOSKA OPETTAJAT JANKUTTAVAT UUSILLE OPISKELIJOILLE "OLKAA KRIITTISIÄ" JATKUVASTI, NIIN, ETTÄ TUO SANA ON MENETTÄNYT MERKITYKSENSÄ.

Tulee mieleeni eräs Roskildessa tekemämme sketsi - laadimme niitä paljon. Se on hyvin lyhyt. Siinä esiintyy lopputentissä oleva opiskelija, jolta kysytään: millainen ongelmasuuntautuneisiin - korostan sanaa ongelmasuuntautuneisiin - projektiopintoihin osallistuvan opiskelijan oletetaan olevan. Opiskelija miettii pitkään, muistaa lopulta: "Itsenäinen?" - ja jatkaa sitten onnellisena pohtimistaan.

KUMPI ON PAREMPI TAPA ORGANOISOIDA TIETEELLINEN KIRJASTO: SUURI KESKUSYKSIKKÖ VAI MONEEN PISTEeseen HAJAUTETTU TOIMINTA?

En tiedä enkä usko, että yhtä ja ainoaa oikeaa vastausta on olemassa. Luulen, että se riippuu harjoitettavista opinnoista. Roskildessa kirjaston toiminta piti alun perin hajauttaa useisiin pisteisiin. Kullakin tiedekunnalla piti olla oma kirjasto. Mutta monitieteisissä opinnoissa aineisto on saatava vaivattomasti, oli kirjasto sitten hajautettu tai ei.

Kirjastotiede on yksi selvimmin monitieteisistä tieteenaloista. Millaista kirjastoa käytätkin, keskeisten palvelujen täytyy olla kunnolla keskitettyjä.

PV & JH

Kevät keikkuen tulevi ^{25.} ja porukkaa Turkuun menevi

Turkulaiset Åbo Akademin kirjastotieteen ja informatiikan opiskelijat ovat viimeviikkoina tehneet historiaa. He ovat perustaneet oman upouuden ainejärjestön, joka on kasteessa saanut nimen Folkvet. Avoin hallituskin on valittu, samoin puheenjohtaja Disa Svenskberg ja toiminta on käynnistymässä. UDK onnittelee uutta lasta ja iloitsee tulevista yhteistyömahdollisuuksista jo etukäteen.

Kaiken tämän hyvän lisäksi sokeri pohjalla: UDKlaiset on kutsuttu oikein joukolla vierailemaan Turkuun tämän kevään aikana. Kyseisen reissun ajankohdaksi on suunniteltu huhtikuun 21.-22. päiviä jos se vain isännille ja emännille sopii. Vahvistusta odotellaan.

Ohjelmassa olisi sekä virallista että epävirallista tutustumista puolin ja toisin, kohteena sikäläiset kirjastotieteilijät, laitos, kirjastot, yliopisto yms. Matkaan lähdetään joko junalla tai bussivakiovuorolla lähtijämäärästä riippuen ja perillä yövytään turkulaisten opiskelijoiden luona. Matkan kestoksi on arvioitu torstai puolipäivästä perjantai-iltapäivään, jolloin palataan takaisin Tampereelle. Lähdetäänpä siis oikein joukolla Turkuun. Seuraa ilmoitustaulua, jonne ilmestyy lista ja tarkempia tietoja lähiaikoina.

Tämä on kiva juttu. Tutustu ja lähde sinäkin iloiselle kevätretkelle Turkuun.

HALUATKO OLLA PEHMO?

Tule keskustelemaan Tuula Laaksovirtan kanssa Pehmeistä menetelmistä kirjastotieteessä ja informatiikassa.

Muaisuus tähän tarjoutuu
14.4. klo 17

Attilan 6. kerroksen n. 626

Jäjestäjänä
UDK:n opintopäini

Kolme pientä noita-akkaa

ta sa-arvotango
à la
UDK:n
iltamat

Johdanto teemaan:

Remontin aikana kasvonsa hutiloiden pesseelle Domus-klubille kerääntyi viralliseen aloitushetkeen mennessä nippanappa ohjelmassa mukana olevat 6, roudari-Pekka ja 2 katsojaa.

Odottelua: Tuloksena yhteensä 8 katsojaa. Aloitetaan.

Sua muistan vielä useinkin kun kurkiaurat lentäneet jo yli pääni pois mut ihan kummasti mä herraseuraa saan noituivat Iltatähden superstarat Ellu-Magia, Lola Kaarteinen ja Tintti.

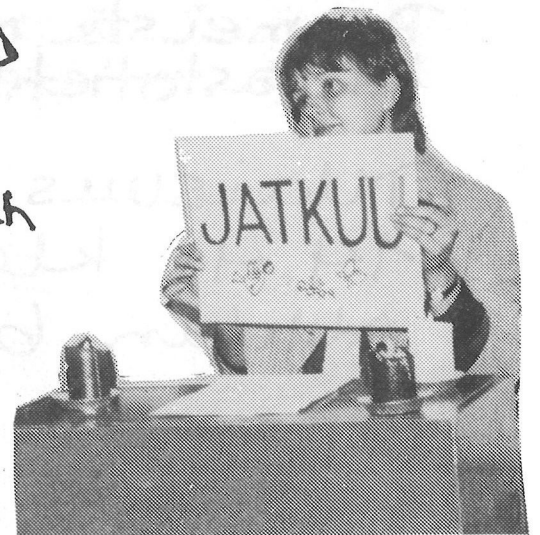

Automaanos ilman naista on kuin pilvinen emäntä ilman aittapolkua.

Hah, hah

Teema 1

Minna Canth oli
a tamperelainen
b kuopiolainen
c jyväskyläläinen
Oikea vastaus: Kyllä

Teema 2

Olutta ja suolasarvia.
Arpoja.
Tasa-arvoista jutustelua.

Teema 3

- Onneksi olkoon Ellu
58:n Asiasanan myynnistä.
- No eihän tässä nyt mitään,
voinkos minä nyt tätä ottaa.
Eikös tämä mitali kuuluisi
jollekin miesmyyjälle.

Soolo

Neljäkymmentä vuotta
me elettiin Oskarin kanssa
eikä se kertaakaan lyönyt

Ministeri Kaino Jylhä
(ilman viiksiä).

Teema 4

Hyvät katsojat täällä jälleen
NTV ilonanne.
Ohjelmamme aloittaa pieni
mainossetti: Felix, OB, Valio
ja niin edelleen.

Finaali

- Oli siellä iltamissa oikein mukavaa,
vaikka tuo Memu niin huolestuneelta
näyttääkin. Harmi vaan, että porukaa oli
niukasti; innokkaimmat jatkoivat kuulema
puoleenyöhön.

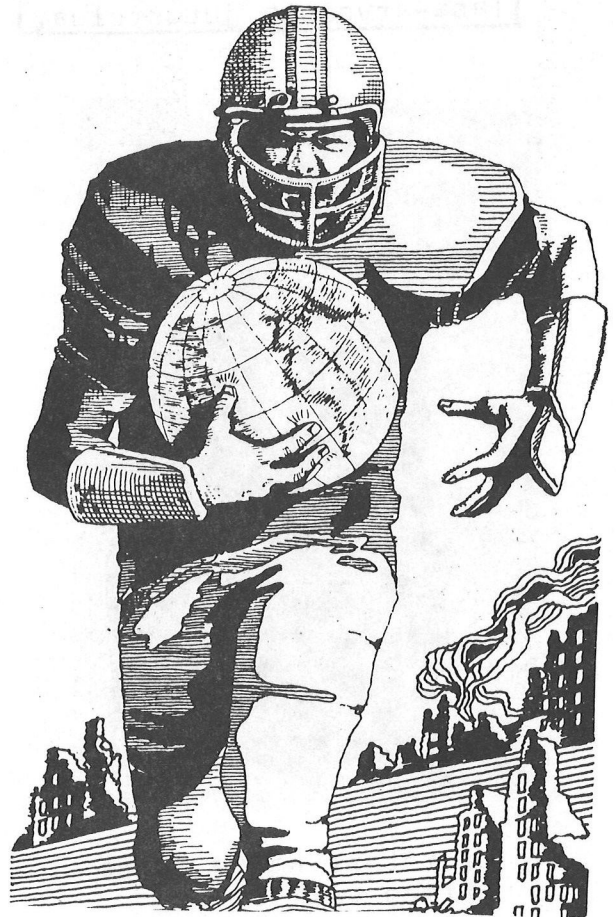
MIETTEITÄ "INFORMAATIO- YHTEISKUNNASTA"

Tiedon asema maailmassa on muuttunut ja edelleen muuttumassa. Kirjastotieteen ja informatiikan laitoksella on eri yhteyksissä käytetty iskusanaa "informaatioyhteiskunta". Paljon ei ole puhuttu siitä, mitä sillä tarkoitetaan.

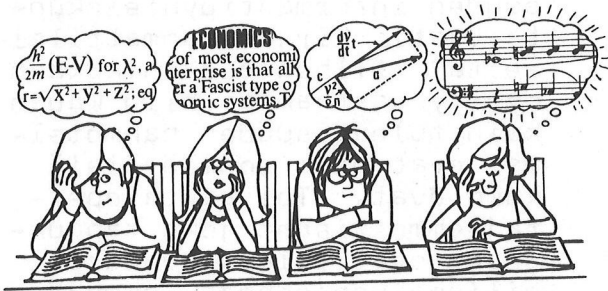
Usein saa sen käsityksen, että informaatioyhteiskunta, kuten muukin tulevaisuutemme, on tien varrella valmiina odottamassa, kunhan saavumme sinne asti. Itse en usko tällaiseen tulevaisuuden ennalta määrääntymiseen. Me voimme ja meidän täytyy vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu.

Informaatioyhteiskunnasta puhuvat katsovat, että tieto muodostuu yhä keskeisemmäksi tuotannontekijäksi ja että sen myötä tietotekniikka saa yhä korostuneemman aseman. Usein näkee myös johtopäätöksen, että kansainvälisen kilpailukykyämme turvaamiseksi meidänkin on "panostettava" tietoon ja tietoteknologiaan. Lähtökohtana on tuotannon tehokkuus, eikä sen mielekkyyttä yksittäisen ihmisen kannalta juurikaan pohdita.

Siirtymisen materiasta informaatioon näkevät jotkut ratkaisuna eräille maailman kas-

vuongelmille. Uskotaan, että lisääntyvän tiedon myötä opitaan käyttämään säästeliäämin raaka-aineita ja energiaa sekä huolehtimaan paremmin jätteistä. Informaatioammattien katsotaan tarjoavan runsaasti työpaikkoja, tietotekniikka vaatii työpanokseen verrattuna vain vähän raaka-aineita ja energiaa, eikä se saastuta ympäristöä.

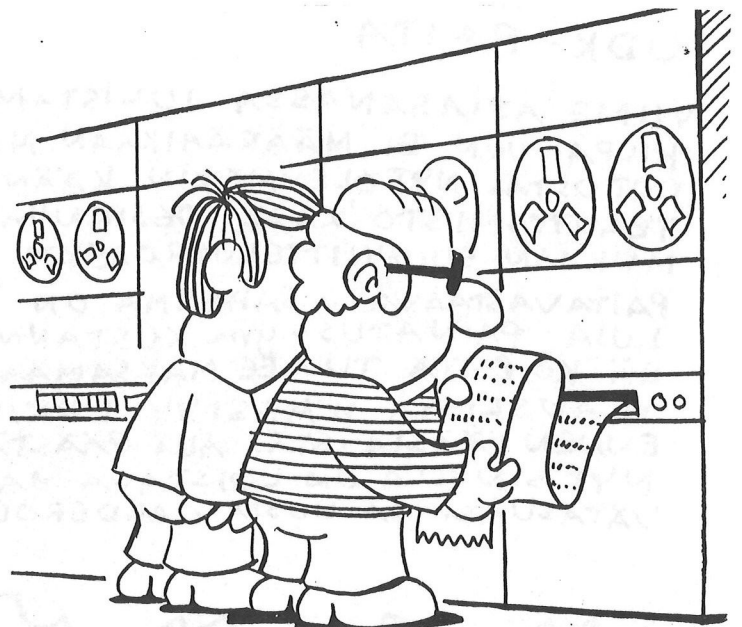
Itse en ole lainkaan näin optimistinen. Informaatio ei ole pelkästään tietoa. (Sannalla "tieto" on kielessämme myönteinen arvovaraus. "Luulo ei ole tiedon väärtti".)

Informaatiota ovat teknisesti aivan samalla tavalla niin oikeat tiedot kuin kaikenlaiset väärät luulot ja uskomuksetkin, niin maailmankirjallisuuden klassikot ja nykyproosa kuin väkivaltaviihde ja pornokin.

Kun tiedosta tulee yhä tärkeämpää ja kun sen tuottaminen maksaa, joudutaan tilanteeseen, jossa yhteiskunnan rakenteet alkavat toimia yleisen edun vastaisesti. Kun tutkimustyö siirtyy julkisista laitoksista liikeyritysten laboratorioihin eikä tietoja vapaasti vaihdeta, tehdään väistämättä päällekkäistä työtä. Patentti- ja tekijänoikeus muodostuvat yhä enemmän tehtailijan ja kustantajan ja yhä vähemmän keksijän ja kirjailijan oikeuksiksi. Jopa kirjaston tietopalvelu voi astua yksityisen tiedontuottajan varpalle. Yhdysvaltain senaattissa yritettiin kesällä 1981 saada läpi lakiesitys, jolla Nat. Library of Medicine olisi velvoitettu perimään kaikista toimittamistaan kirjallisuusotteista kaililta tilaajilta "täydet kustannukset". Yksi esityksen innokkaimmista puoltajista oli Excerpta Medican edustaja, joka valitti, ettei painettava julkaisu pysty kilpailemaan elektroniik-

29.
kaa hyväkseen käyttävän Medlars-systeemin (Medical Literature Analysis and Retrieval System) kanssa. Excerptan julkaisija vaati, että Medlarsin hintoja olisi korotettava ja että määrätuille laitoksille ja niiden tutkijoille myönnetyistä alennetuista hinnoista olisi luovuttava. Kirjasto puolestaan totesi, että sen tilat ja tiedot on suurelta osin kokoonpantu julkisten varojen turvin, joten veronmaksajien ei enää pitäisi maksaa toista kertaa näistä palveluista.

Informaatiosta tulee yhä selvemmin myös kulutustavara. Monet kirjat ja lehdet ovat lyhytikäisiä "lukutuotteita". Esimerkiksi suurimpien aikakauslehtien mainonta panee ajattelemaan, mikä näiden lehtien todellinen käyttöarvo lukijalle on. Kuluttajien ulottuville hintojen laskiessa tulleet "henkilökohtaiset tietokoneet", jotka parhaimmillaan voisivat tuoda tietotekniikan kansalaisten ymmärrettäväksi ja käytettäväksi, näyttävät muodostuvan uudenlaisiksi viihteen välineiksi, joilla pelataan erilaisia seikkailupelejä. (Sotapelit ovat mielenkiintoisimpia!)

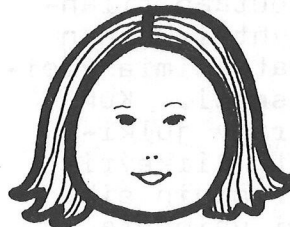
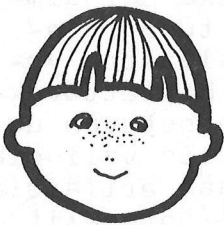

Erikki Kurenniemi esitti äskettäin näkyvän lähitulevaisuuden tietoyhteiskunnan kolmesta kastista. Osa ihmisistä elää elektronipelien keino-tekoisessa maailmassa illuusioelämää. Toinen joukko ohjelmoi, suunnittelee ja markkinoi tekoälyä. Kolmas joukko yrittää etsiä tiedon tulvasta kultajyväsiä, todellista tietoa, todellisuutta.

Millaista koulutusta tulevaisuuden informaatioyhteiskunta vaatii kirjastoammattilaiselta? Siihen tuskin kukaan pystyy vastaamaan niin kauan kuin tulevaisuuden hahmotelmat ovat niin epämääräisiä kuin ovat. Toisaalta opettajiemme tiedot joka tapauksessa ovat tulevaisuudessa eilispäivän oppeja, emmekä voi heiltä muuta vaatia. Itse meidän on etsittävä vastaus huomispäivän kysymyksiin. Omasta puolestani uskon, että menneisyyden kehityslinjoista on jotain opittavaa ja että asioiden monipuolinen pohdiskeleva käsittely voi johtaa oivalluksiin, joista on hyvä itse lähteä eteenpäin.

Urpo K.A. Heikkilä

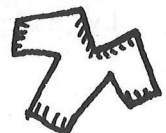
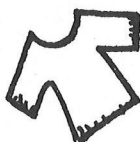

UDK-PAITA

VIIME ASIASANASSA JULISTAMAAMME 'UDK-PAIDAN LOGO'-KILPAILUUN EI MÄÄRÄAIKAAN MENNESSÄ TULLUT YHTÄÄN EHDOTUSTA. NYTOLEMMEKIN KÄÄNTYNEET ASIASSA SUUNNITTELUTOIMISTO 'KÄRKI DESIGN'IN PUOLEEN JA TIETÄMÄMME MUKAAN SUUNNITTELUPROJEKTI ON JO HYVÄLLÄ ALULLA.

PAITAVASTAAVA J. SAHERMA ON TEHNYT ERINÄISIÄ TIEDUSTELUJA PAINATUS- ym. KUSTANNUKSISTA JA NÄILLÄ NÄKYMILLÄ KÖ.PAITA TULLÉE MAKSAMAAN 50-55 mk.

TILAUSLISTA ILMESTYY UDK:IN ILMOITUSTAU LULLE CHYÄ JO ENNEN PÄÄSIÄISTÄ. ÄLÄ PÄÄSTÄ TÄTÄ TILaisuutta OHITSESI! NYT SINULLA ON LOISTAVA MAHDOLLISUUS TÄYDENTÄÄ KEVÄTASUASI JA UUSIA GARDEROBISI!

KOITOSLAKOUS

Meilläpä oli tässä laitoskokous taannoin, mukana oli 35 onnellista osanottajaa. Oli aika mukavaa paitsi ehkä Hakiksella, joka uskalsi esittää sivuaineiljoiden harjoitusmäärän pienentämistä ja sai haukut niskaansa. Marjatta Okko piti alkupuheenvuoron, mutta me emme tiedä sen sisältöä, kun olimme vielä siinä vaiheessa suunnittelemassa strategiaa onnellisen tietämättöminä kokouksen alkamisesta. Ja eihän se oikeastaan ollut alkanutkaan, sillä Piitu Peltonen valittiin puheenjohtajaksi ja Maarit Laskujärvi sihteeriksi vasta alkupuheenvuoron jälkeen.

**MEKÖ SIELLÄ SITTEN
OLIMME ?**

**EN
MINÄ
OLLUT
SIELLÄ,
TÄMÄ ON
VAIN
NÄKÖIS-
PAINOS.
EN
MINÄ**

**AINAKAAN YHTÄÄN IH-
METELLYT SITÄ PUHET-
TA NIISTÄ HARJOITUK-
SISTA.**

Puhuttiin harjoituksista (vähentämisestä ja järjestyttämisestä), A 16:sta, kirjastoautomaatiosta sekä syventävien opintojen muuttamisesta enemmän vaihtoehtoja sisältäviksi. Tuulalla oli jopa valmiit suunnitelmat luennoista, joissa käsiteltäisiin survey-tutkimusta ja bibliometriikkaa.

Opintojaksojen tavoitteita muisteltiin (kyllä ne hienoja ovat).

Ja kaikki olivat yhtä mieltä. Kaikki haluavat kehittää, uudistaa, intensivisoida, teollistaa, tarkentaa... Saapa nähdä, kuka sen tekee.

